

OUR LIFE

НАШЕ ЖИТТЯ

1947.

Петро Андрусів

РІК VI. Ч. 1. ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА., СІЧЕНЬ, 1949

ЦІНА 20 ЦЕНТІВ

PHILADELPHIA, PA., JANUARY, 1949 VOL. VI No. 1

РАДІОАВДИЦІЯ ПРО СУА

Радіостанція ВВАЛ 1600 в Нью-Йорку передала 20 прудня радіоавдицію про Союз Українок Америки та його працю від початку його створення аж до недавнього Світового Конгресу Українського Жіноцтва.

Авдицію приготувала відомою радіокоментаторка пані Робертсон на підставі інформацій, поданих нею Іванною Бенцаль та та з рамені нью-йоркської стейтової Федерації Жіночих Клюбів, членом якої є теж Окружна Рада Союзу Українок Америки.

КОНГРЕС УКРАЇНЦІВ У БЕЛЬГІЇ

Дня 1 листопада відбувся у Брусселі, столиці Бельгії, перший конгрес українців у тій державі. На конгрес прибули 170 умандатованих делегатів які репрезентували близько 30,000 українців, переважно нових емігрантів що приїхали туди на працю з скитальцями.

Конгрес покликав до життя Головну Раду Українського Допомогового Комітету в Бельгії яка буде репрезентативним органом бельгійських українців у всіх ділянках їхнього громадського життя.

ЕЛІНОР РОЗЕВЕЛТ ПРО МИСТЕЦЬКІ ВИРОБИ НАШИХ СКИТАЛЬЦІВ

Французький щоденник „Ле Монд” умістив статтю пані Елінор Розевелт про її перебування поміж скитальцями в Німеччині.

Зокрема, відмічує зустріч з українцями:

„Оглядаючи в українському таборі виставку ручних робіт, я не могла перестати думати, що треба знайти засоби, щоб дозволити цим втікачам створити малий капітал їхньою працею та що треба дати їм потрібні сировини з тих країн в яких вони можуть поселитися. Наприклад, тим, що думають поселитися в Америці, дати змогу одержати, взаємну за вироби, матерію, шкіру, дерево, теж гроші, що їм їх збережеться на їхніх Kontak в Америці, аж до їх приїзду туди. Це

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ — СЛАВИТЕ ЙОГО!

Головна Управа СУА і Редакція Нашого Життя висловлюють сердечні побажання Веселих Свят Христового Різдва і Щасливого Нового Року усім Відділам і Членам СУА, і всім українкам та всьому українському народові в Америці, Канаді, Південній Америці, на вигнанні в Європі і на Рідних Землях у неволі.

Провід Світової Федерації Українських Жіночих Організацій пересилає всім своїм організаціям, їх членству і всьому українському жіноцтву ширі побажання з нагоди Христового Різдва і Нового Року.

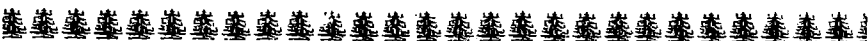
Хай праця об'єднаного українського жіноцтва розвинеться в могутню творчу силу, яка своєю організованістю, кариною і розумінням своєї високого післанництва допоможе до досягнення остаточної цілі — виборення волі рідному народові.

Хай намічена Конгресом мета сяє перед нами як Вефлієвська зоря, а почуття християнської посвяти нехай буде нам провідником.

В лучності сила!

За провід Світової Федерації Українських Жіночих Організацій

Олена Кисілевська, голова; **Олена Лотоцька**, містоголова на Америку; **Евгенія Ситник**, містоголова на Канаду; **Людмила Івченко**, містоголова на Європу; **Степанія Грицько**, **Ірина Павликовська**, **Ольга Войценко**, **Анастасія Волкер**, **Марія Біляк**.

дасть їм більше надії та певності. Їх вишивки чудові, хоч на бідному полотні, що вони його з трудом вистаралися. Вони виробляють блюзки, столове накриття, а навіть костюми. Чоловіки виробляють

взуття та різні шкіряні предмети”

Пані Розевелт таксамо як Дороті Томпсон чисто по жіночому, життєво, практично підходить до справи помічати скитальцям.

ВИСТАВКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА В БУЕНОС АЙРЕС

Старанням Жіночої Секції Просвіти в Буенос Айрес, столиці Аргентини, улажено в саях Просвіти виставку українського народного мистецтва в днях від 13 до 28 листопада.

На виставці були гарні дорогоцінні килими, рушники, скатерті, сорочки, плахти, хустки, образи, різби.

Відвідували виставку не тільки українці але й інші аргентинські громадяни, яким гарні предмети припали до вподоби.

Відомий аргентинський журнал Пара Ті (для тебе) помістив довше звітлення про виставку і кілька гарних знімок.

ПРИ ЦПUE СТВОРЕНО КОМІСІЮ

При ЦПUE створено комісію організації сталого побуту непрацевдавших і інвалідів. Дня 28 жовтня відбулось перше засідання цієї комісії.

Ухвалено плян праці в напрямі правної охорони, допомоги в підшуканні праці і лікарської допомоги.

УКРАЇНЦІ У ШВЕЦІЇ

Як відомо у Стокгольмі, столиці Швеції, є Українська Громада, яку зорганізували нові наші емігранти.

Пишуть нам із Стокгольму що в Українській Громаді було велике заінтересування Світовим Конгресом Українського Жіноцтва у Філадельфії новою Світовою Федерацією Українських Жіночих Організацій яку створено на Конгресі.

ВИСТАВА „ЛІСОВОЇ ПІСНІ”

„Лісову Пісню” Лесі Українки і три сатирично-гумористичні одноактівки поставив Ашафенбурзький театр ім. І. Котляревського в українському таборі Гренадіркасерне в Цуффенгавзені. Виставу „Лісової пісні” у великій мірі прикрашувала казкова декорація та світові ефекти.

НАШЕ ЖИТТЯ—OUR LIFE

Урядовий орган Союзу Українок Америки, виходить кожного місяця.

Редакція й адміністрація, 866 Норт 7-ма вул., Філадельфія 23, Па.

Передплата у Злучених Державах \$2.00 річно, на пів року \$1.25. В Канаді \$2.50 річно, на пів року \$1.50. Поодинокі числа 20 центів.

Official monthly publication of the Ukrainian National Women's League of America, Inc., 866 North 7th Street, Philadelphia 23, Pa.

Subscription in the United States \$2.00 per year — \$1.25 for 6 months. Subscription in Canada \$2.50 per year, ½ year \$1.50. Single copy 20 cents.

Entered as second class matter July 8, 1944, at the Post Office at Philadelphia, Pennsylvania, under the Act of March 3, 1879.

З Різдвом і Новим Роком

За 1948 років від народження Ісуса Христа багато сталося на світі. Та найважливіше що Спаситель приніс народам, це народження Правди і Справедливості й визнання гідності людини. За цей довгий період часу одні народи й окремі люди боролись за ці високі Христові ідеали, а інші боролись проти них. Минула світова війна яскраво показала, як ще й у 20-му столітті злі люди, захопивши зброю і владу, можуть запрягти в ярмо цілі народи, щоб ставши проти високих ідеалів Христових, мордувати і уярмляти ще інші народи.

Це були німецькі нацисти і московські більшовики. Нацисти вже програли у боротьбі з Христовою наукою, а тепер черга за комуністичною Москвою. Вона вже задовго служить злу і злочинів, задовго уярмлює, давить та руйнує нападені народи — і вже надходить крайня пора розрахунку Правди з кривдою та брехнею. Ввесь світ, що визнає принципи Правди, сьогодні стоїть проти цариці неправди — Москви. Ввесь світ веде "холодну війну" проти зла, й він не уступить з цього фронту, поки того зла не зламає.

Україна завжди ішла під прапором правди, справедливості і свободи, вона була все дійсною християнською нацією. На нікого не нападала, нікого не уярмлювала, зате її сусіди, Москва і Польща, служачи злу, йдучи проти Христової науки, нападали на неї й ограблювали народ український з його волі.

Сьогодні у славний день Народження Ісуса Христа і Його Правди, всі народи поклоняються Йому, і в них знову оживає сподівання що Христос перемає. Цей радісний день впливає в народи нові сили та обновляє їх до дальшої праці. Особливо обновляє сили й віру в перемогу у народів поневолених, між ними і в українського народу.

Сьогодні по всьому світі українці співають радісних колядок "Бог предвічний нам народився" і "Нова радість стала яка не бувала" що як старий гімн предвічний і заповітний об'єднує всіх українців — як тих що на волі у державах чужих, так теж і тих що в неволі на землях своїх. Може тихо одізнеться звук колядки епід бідної стріхи вкритої снігом і закутої морозом в закутій кайданами Україні — і може з цією піснею радісною продістанеться промінчик надії від тієї зорі Вифлеємської що світила на Україні від віків давніх. Може одізнеться в душі українця замовкле слово й надія що ще впадуть пута московські і Україна буде свободна.

Задля цієї надії ми колядуємо нині в Північній Америці серед холоду і в Південній Америці серед тепла, і на півдні земської кулі, і в Західній Європі на вигнанні, бо в нас усіх одне бажання щоб коляда українська перш усього могутньо загомоніла на Україні, від краю і до краю землі української, щоб наш народ радісно й весело вітав у себе, як господар а не як раб, зорю що добровістить народження Христа і Його Правди.

Так колядуймо всі радісно нині, нехай сьогоднішня радість заступить довгий смуток, у повній надії що вже недалекий той час коли й воля в Україні заступить довгу неволю.

А ти, українська жінко, проведи цю пісню радості у своїй хаті, у своїй громаді, так як ведеш їх вперед у житті, бо в тобі життєдайна сила.

З Різдвом Христовим приходять і молодий Новий Рік.

З Новим Роком памятаймо що та воля сподівана й дождана сама зо себе не прийде, бо вона не буде дана, але треба її здобути. Тому не спиняймо нашої праці й нашого труду для визволення України, але продовжаймо її зо скріпленими силами у зміцненій надії на перемогу Христової Правди. Працюймо для організації, жертвуймо на народні цілі, поможім нашим братам і сестрам вигнанцям з Рідної Землі, подаймо їм дружню руку щоб разом з нами стали до праці для визволення нашої Рідної Землі.

Сьогодні це тільки зачаток нового періоду часу, але час біжить швидко і минуть пори року, а тоді прийде час обрахунку.

Що ми зробимо в 1949 році, з тим станемо до обрахунку

при кінці року. Хто більше, хто менше, а може хто й нічого не зробить. Усе це буде записане не лише друком в газеті чи у книжці, але і в добрій пам'яті та свідомості наших друзів, наших товаришів і наших громад.

Нехай же наші добрі діла будуть добре записані в цім році, як в однім із найкращих років наших об'єднаних змагань і наших зусиль стати разом і трудитися для здійснення нашого ідеалу.

Українська жінко, союзянко, перед тобою завдання, в тобі надія всієї скорбної України.

Христос Раждається — Щасливого Нового Року!

Л-ка.

Велике досягнення Ел. Розевелт

День 10 грудня був днем великого тріумфу для Елінори Розевелт, бо її вміла пильна праця й завзяті старання протягом 2 і пів року врешті увінчались успіхом. Того дня Об'єднані Нації на Зібранні в Парижі прийняли перший світовий чартер прав людини, проголошуючи свободу і рівність для кожного у світі, чартер про який вона довго мріяла і для якого стільки натрудилася.

За цей чартер голосували 48 держав, а 8 здержались від голосування. "Здержалась", натурально, Москва, а за нею покірні й послухні її сателіти, Україна, Білорусь та інші уярмленні "держави". Однак, насправді, ані Україна ні Білорусь не є держави, а тільки поневолені народи і як такі не мають змоги і слова від себе та про себе сказати. А "здержались" рівно у черзі з Москвою тільки уряди комуністичні, назначені й накинуті тим поневоленим народам Москвою. Цей загальновідомий факт змиває з України і Білорусі той сором перед світом що їхні "уряди" через "здержання" від голосування заявили проти прав людини до свободи, рівності і справедливості, бо вся відповідальність за це спадає виключно на Москву й на ній зостанеться в історії.

Пані Розевелтова як виразниця бажань народу американського і всіх народів демократичних у світі, між ними й українського та білоруського, досягла великого діла, не лише тим що 48 націй світу прийняли перший світовий чартер прав людини, але й тим що примусила московську тюрму народів визнати через "здержання" що вона є справжньою тюрмою народів, якої тюремну владу московська диктатура бажала б поширити ще далше, поза межі залізної стіни.

Українці в Америці широко вітають це досягнення Елінори Розевелт, і теж цю першу декларацію свободи й рівності 48 Об'єднаних Націй.

Нема сумніву що і ввесь український народ на рідних землях, колиб мав змогу сказати свobodно своє слово — заявився б за цей чартер вселюдський, бо український народ завжди був свободолюбний і демократичний. Ані близько 300-літня неволя під царями ні 30-літня неволя під московськими червоними окупантами, славної традиції України не убила.

У слушний час український народ заявить своє слово на свободі.

Л-ка.

ПЕРЕДСВЯТОЧНИЙ БАЗАР Е. АМЕРИКАНСЬКИМ КЛЮБІ В МІНХЕНІ

З ініціативи Міжнародної Ліги Жінок на вигнанні улажено було у Клубі Американського Червоного Хреста в Мінхені святочну виставку — базар в часі від 26 листопада до 5 грудня.

Об'єднання Українських Жінок на еміграції у співпраці з кооперативною Жіноча Праця, подбало про гарні продажі і

репрезентативні предмети, так що цей базар був одночасно доброю пропагандою нашого мистецтва в ділянці вишивки та різби (з робітні в Інголштадт) і збудив велике зацікавлення серед американців. Мистецьке оформлення нашого відділу викликало захоплення у відвідувачів.

Зв'язок централі ОУЖ з американцями започатковано ще минулого року, також самою виставкою у Клубі Американських Жінок.

ОФІСОВІ ГОДИНИ ЦЕНТРАЛІ СУА

В Централі СУА відтепер встановлені офісові години в середу, четвер і суботу.

В середу від 7 години вечора.

В четвер від 10 рано до 6 вечора.

В суботу від 10 рано до 8 вечора.

У цих днях і часі можна відвідувати Централю СУА, або кликати телефоном — МА 7-7945.

Збори Головної Управи СУА

В неділю, 2 січня, 1949, в домівці Централі СУА у Філадельфії, відбулись перші збори нової Головної Управи вибраної на восьмій конвенції СУА, 14 листопада, 1948.

Були привітні: Олена Лотоцька, голова; Антоніна Кульчицька, 1-ша заступниця; Павлина Будзол, 3-тя заст.; Олена Мураль, 4-та молод. заст.; Катря Ярош, рек. секр.; Анна Сивуляк, фін. секр.; Марія Бабяк, скарбничка; Олена Штогрин, передсідателька пресової секції; Марія Головата, предс. стипендійної секції; Іванна Бенцаль, організаторка; Тетяна Костик, член контролю; Юлія Маньовська, предс. статуткової секції.

Свою відсутність виправдали: Олена Гординська, 2-га заст. голови; Марія Марусевич і Марія Насевич, члени контролю. Були теж привітні: Юлія Летнавчин, бувша фін. секр., і Стефанія А. Грицко, член пресової секції.

Збори відкрила О. Лотоцька, голова, молитвою, а після предложення програми дня, секретарка К. Ярош перечитала протокол 8-мої Конвенції для перегляду й одобрення.

Екзекутива предложила номінацію Юлії Добрянської з Вашингтону, на передсідательку секції звязків, Стефанії Вовчок з Філадельфії, на передсідательку секції мистецтва і Юлії Маньовської, з Болтимор, Мд., на передсідательку статуткової секції, яку Головна Управа затвердила. Ці три уряди не були заповнені на 8-мій Конвенції СУА.

Предсідателька фінансів Світового Конгресу Українського Жіноцтва і бувша 1-ша заступниця голови СУА, Павлина Панамаренко, з важливих причин не могла прибути на збори щоб предложити Головній Управі фінансовий стан СКУЖ, тому голова СУА заявила що звіт цей буде поданий до відома відділів СУА в недовгому часі.

Фонд "Матері й Дитини" на який йдуть збірки підчас віч уладжуваних відділами СУА, підчас поїздки делегаток з Європи Ірини Павликовської та Дарії Ребет, є адміністрований Союзом Українок Америки до часу зладження статуту й установаження постійної Управи Світової Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО).

Головна Управа постановила що голосування у справі вступлення Союзу Українок Америки до Світової Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО) має перевести Екзекутива через референдум. В даному часі відділи СУА дістануть потрібні балоти та вказівки. Гроші на оплату членства СУА в СФУЖО, відділи повинні прислати вже тепер до Резервового Фонду, зазначаючи ціль.

Постановлено що СУА буде афіліованим членом Генеральної Федерації Жінок у Вашингтоні, та що Екзекутива СУА має робити всі можливі заходи щоб СУА ввійшов як член до Краєвої Ради Жінок Америки, (Нешенел Кавнсил оф Вимен оф Америка).

Головна Управа просила О. Лотоцьку дальше редагувати Наше Життя та висловила подяку за добре редагування часопису, офіційного органу СУА. О. Лотоцька згодилася продовжати цей обовязок до того часу поки інша редакторка не знайдеться. Для англійської частини Нашого Життя згодились писати: Олена Мураль і Антоніна Кульчицька. Передплата для Канади має бути підвищена до \$2.50. Місячна платня за редагування від 1 січня, 1949 є \$50.00. Постановлено проголосити три-місячну кампанію на пресовий фонд від 1 лютого до кінця квітня, 1949.

Наступна 9-та Конвенція СУА має відбутись у жовтні, 1950 року. З уваги що це буде 25-літній Ювілей СУА, постановлено доложити всіх старань щоб до того часу видати твори Лесі Українки в англійськім перекладі. Відділи мають посилити збірку для цього фонду, щоб видана книжка Лесі Українки появилась на конвенції.

Члени Головної Управи мали нагоду оглядати знамениту колекцію керамічних і дерев'яних виробів які привезла п. Ірина Павликовська, та збагатила і так вже велику колекцію українського народного мистецтва СУА. Пані Павликовська привезла теж прекрасні альбоми делегатур Обеднання Українського Жіноцтва в Німеччині. Вони надзвичайно цінні для історії українського жіноцтва та багаті матеріалом для історії української скитальщини в Німеччині. Вони будуть в архіві Централі СУА. Головна Управа прийняла їх з одушевленням та заявила свій подив і глибоку подяку ОУЖ за прегарну працю і справжній княжий дар.

На внесок Анни Сивуляк, уступаючої передсідательки стипендійної секції СУА, Головна Управа постановила уділити одну стипендію для Люби Головатаї, членки 52 молодечого відді-

Українському жіноцтву, дорогим товаришкам організованої праці в незабутній Батьківщині, на скитальщині, на вільних землях Нового Світу—та всім українкам розсілним по всіх світах, передаю мої найкращі побажання з нагоди

ХРИСТОВОГО РІЗДВА та НОВОГО 1949 РОКУ

Хай сповняться Ваші мрії і сподівання, хай Господь поможе щоб щастя, воля, Божа правда запанували серед всіх народів на землі, щоб і український народ став вольним хазяїном на своїй перепоеній слізми і кровю рідній землі!

ОЛЕНА КИСІЛЕВСЬКА

ПРЕСОВИЙ ФОНД НАШОГО ЖИТТЯ

Пам'ятайте завжди при усіх нагодах про пресовий фонд Нашого Життя.

Як усі газети що не друкуються в сотках тисяч або в міліонах примірників, ані не спіраються на бизнесових оголошеннях, Наше Життя мусить мати постійну піддержку своїх друзів — через збирання пресового фонду.

Відділи й членки СУА повинні про це завжди пам'ятати, а перш за все усі членки СУА повинні бути передплатниками Нашого Життя і безупинно приєднувати йому нових передплатників.

ВЕЛИКИЙ ВКЛАД УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЦТВА В ІСТОРІЮ НАШОЇ СКИТАЛЬЩИНИ

Воєнна хуртовина знищила дорібок зорганізованого українського жіноцтва. Не тільки знищила, але й затерла сліди праці, бо нема ані архіву ані матеріялу до історії жіночого руху. Коли приходиться сьогодні писати про останнє 60-ліття жіночої праці, то з тяжким трудом можна зібрати тільки ледви мінімальні інформаційні матеріяли.

З нагоди Світового Конгресу Українського Жіноцтва, Обеднання Українських Жінок на еміграції в Німеччині зложило історію праці цієї організації від 1945 до 1948 року. Кожна делегатура ОУЖ зладила альбом своєї праці в якому вмістила історію делегатури від початку існування, реферати які були виголошені, та біографії визначних жінок. Своєю працю ілюстровали делегатури відповідними знімками, які не тільки показують життя і працю українського жіноцтва на еміграції, але також багато матеріялу життя наших скитальців у таборах Німеччини.

Всі альбоми зладжені надзвичайно старанно й артистично,

і є великим вкладом в історію української скитальщини в Німеччині. Альбоми були виставлені на виставці в часі СКУЖ, а тепер передані до архіву Союзу Українок Америки. Матеріал цей буде доступний для користування всім жіночим організаціям, жіночим часописам та для істориків жіночого руху.

Разом надіслали альбоми: французька зона: один спільний альбом; англійська зона: Делегатура ОУЖ. Бідефелд, Госляр, Геттінген, Гайденав, Райне, Лібек, Батторне, Делменгорст, Фалкенберг, Ганновер, Бургдорф, Брауншвайг, Галендорф; американська зона: Берхтесгаден, Міттенвалд, Цуффенгавзен, Ной Улм, Бад Верісгофен, Байройт, Елванген, Роттенбург, Регенсбург, Обласна Управа Регенсбург, альбом дошкілля американської зони, Авсбург місто, Вайсенбург, Ашаффенбург, Піонір Касерне, Ерланген, Мінхен, Берісгофен, Валдгайм, Ділінген.

Разом є 32 альбоми. Цей надзвичайно вартісний матеріал передано наразі Союзові Українок Америки до часу, заки уформиться бюро Світової Федерації Українського Жіноцтва.

лу СУА у Філадельфії, на продовжування в університеті музичних студій гри на скрипці.

Головна Управа вислала привітання і гратуляції пані Розевелтовій з приводу прийняття декларації Обеднаними Націями в Парижі про права людини в цілому світі.

Збори закінчено в годині 7:30 ввечорі.

Катря Ярош, секретарка СУА.

Наші завдання після Конгресу

Минули гарні дні конгресового підйому вплив в наші душі стільки охоти й запалу до праці, що нам дає стільки самостійності й віри у свої сили. Прийшов час одну по одній стверджені в резолюціях постанови прикласти чи поширювати в нашому організаційному житті.

Одним з найважливіших, новим по своїй суті вирішенням Конгресу, було створення Світової Федерації Українських Жіночих Організацій.

Яке її завдання?

1.—СФУЖО має координувати працю всіх жіночих організацій у різних краях, не порушуючи їхніх статутних завдань та прав працювати вільно, якого вимагають інтереси українського громадянства даної країни.

2.—Заступати інтереси і бути репрезентантом українського жіноцтва перед власним громадянством.

3.—Заступати і бути репрезентантом змагань поневоленого українського народу, перед міжнародними організаціями, загальними і жіночими.

Так визначені в резолюціях завдання СФУЖО.

Як це розуміти?

Перш за все треба собі здати справу з того що сьогодні у світі жіноцтво приходить до поразки більшого голосу і значення. Мабуть це реакція й наука з того, до чого довело недавнє цілковите усунення жіноцтва від впливу й участі у громадських справах. Сьогодні із жіночими організаціями, з думками і бажаннями які вони заступають та висувують у громадських і господарських справах, повсякчасно числяться дорозвідні державні чинники. Жінок покликають, вибирають сьогодні на дуже важні державні пости, доручують важливі відповідальні завдання.

Міжнародні жіночі організації які нараховують мільйони членів, мають у всіх промислових справах дуже поважний і впливовий голос.

Тому створення такого поважного представництва українського жіноцтва яким є СФУЖО, дуже на часі та відповідає інтересам українського народу що стоїть перед вирішенням найважливішої для народу проблеми: бути Україні паном своєї землі, чи не бути...

Тож обов'язком нашим мусить бути: Актуалізування справи України, висвітлювання ролі яку Україна відіграє в боротьбі з большевиками, що є загрозою для цілого культурного світу, висвітлення ролі яку сповняє з найбільшими

жертвами наша Українська Повстанська Армія, а в ній тисячі жіноцтва, в обороні цілого культурного світу й тієї важливої ролі до якої покликана Україна вже із самого свого географічного положення.

Є ще перед нами і друга переважна справа яка жде негайної акції й яка лежить в сфері діяльності СФУЖО: це скитальча проблема. Це загроза зруйнування здоров'я й життя тисячів українських скитальців. Це руїна здоров'я на все життя тисячів українських дітей і молоді з причини недоживлення та негігієнічних умов життя. Це утруднення, а то й унеможливлення виїзду матеріалів з дрібними дітьми, старшим понад приписаний вік, а ще вповні здібним до праці одиниць, це доля хворих, калік нездібних до праці... Є справа самотного молодого жіноцтва з нової еміграції, якому треба спеціальної опіки, помочі, поради. Багато є інших важливих справ у яких СФУЖО має право забирати голос, апелювати до світу, до жіночих міжнародних та краєвих організацій. Жіноцтво найкраще зрозуміє наше положення і найскоріше поможе нам знайти вихід із нього. Оці і багато інших важливих завдань стоять перед СФУЖО, в яких вона може забрати голос та використати його в інтересі української спільноти, а також на користь тих держав в яких українцям приходить жити як вільним громадянам.

Однак ми не тільки маємо просити й жадати помочі. Ми нашу поміч можемо теж світові оферувати. Це поміч яку Україна вже дає всьому людству в обороні проти небезпек поширення большевизму. В обороні всього людства перед знищенням культури, потопленням найбільших святостей людства: релігії, моралі, рідного життя, здеморалізування молодого покоління і вищезняття життя що найважливіші елементи. Проти зарази яку ширить большевизм. А тим часом бореться, кривавиться, наш народ, наша Українська Повстанська Армія вже від десятків літ.

Та щоб наш голос мав силу, щоб нами числилися й нашу співпрацю у світі належно цінили, ми мусимо світові показати свою силу, свою організованість, свою чисельність. І тут приходить на чергу друге завдання СФУЖО: Об'єднання всіх існуючих у світі жіночих осередків, узгодження

їхніх завдань і праці. Приходить потреба поширення організаційної сітки, ключення в жіночі організовані ряди тих що стоять від нас осторонь. Притягнення до нашої праці як найбільш молоді і дання їй як найширшого поля праці. Затиснення і якнайактивнішої співпраці жіночих організацій з існуючими допомогливими комітетами та дбання у їхніх рядах про долю молоді, дітей, безпомічного жіноцтва. Про спільку, поміч в переселенні й заакліматизування в нових умовах життя перш усього активних членів жіночих організацій. Це ж сама принадлежність та участь в праці організації є доказом свідомості й культурності даної людини. Це буде для членок заохотою до вдержання постійних зв'язків з організацією з якою вийшли і яка дає їм змогу

увійти у зв'язки із жіночим провідом тієї країни в якій знайшлися. Це буде берегти їх від винародовлення і відчуження від свого народу.

Оці справи і багато інших зв'язаних із завданням СФУЖО треба мати на увазі, і не відкладаючи приступати до їх здійснення. Немає часу на надуму й відкладання „на завтра” Час такий що виграє тільки той, що хватує нагоду „на лету” і кує залізо поки гаряче. Зацікавлення яке викликав Конгрес не тільки серед власного громадянства але й серед англійських кол, не повинно остигнути і призбутись через повільність.

Олена Кисілевська,
голова СФУЖО.

Оттава, Онтаріо,

27 грудня, 1948.

Подяка

Передаю слова щирої подяки всім паням членкам СВА, моїм давнім знайомим і приятелькам з часу мого першого побуту в Америці й редагування „Жіночої Доли” за їхнє сердечне прийняття з яким Ви стрінули мене у Філадельфії.

Дякую пані Голові і членам проводу Централі СВА за улегшення і прискіпшення подорожі (воздушною дорогою) і за теплу опіку в часі мого побуту у них. Дуже вдячна пані Марії Головатій та її родині за велику гостинність якою я дізнала в часі кількадечного побуту в її домі, за ці милі вечірні зібрання і прийняття членок СВА в часі мого побуту, вкінці за милі пам'ятки й за відпровадження мене аж до Нью Йорку. В часі одного вечора пані А. Сивуляк, А. Дубас, Е. Рій, В. Навроцька, П. Панамаренко, Улицька, О. Лотоцька, М. Насевич, Р. Кісь, М. Головата і ще дві пані (підписи невиразні) самолично зложили на потребуючих рятунку \$24, а пані Р. Смужинська \$10 на рятування здоров'я хворого на туберкульозу батька і трілітньої його донечки.

Дуже мила була для мене участь у прийнятті яке уладило для членок Конгресу Сестрицтво ім. Св. Ольги при православної церкви з участю архієпископа Теодоровича. По обіді гості самочинно зложили \$51 на потребуючих рятунку хворих визначних жінок та членів УПА.

Щиро дякую за милу гостинну в тісному кружку моїх близьких, давніх знайомих в домі пані Навроцької. Тривалою пам'яткою тієї сердечної го-

стини був подарок золотого годинника на який зложились пані: Навроцька, Головата, Олена і Наталя Штогрин, Насевич, Пеленська, Сивуляк, Кісь, Чопик, Шманда.

Вечером в домі моїх кривних панства Уляницьких, які запросили на прийняття тісний кружок добрих друзів з рідного краю, закінчився мій однотижневий незабутній побут у гостинній Філадельфії.

Всім ще раз моя сердечна дяка!

Олена Кисілевська.

Посвідки доручення допомог будуть паням і товариству Св. Ольги переслані.

СВЯТ ВЕЧІР

Присвята Ользі Кобилянській

Дідух, ялинка, свічечки,
Золочені горішки,
Трояндами цвітуть щічки,
Дзвіночком дзвонять смішки.

Пустують діти, а в куті
Сидить дідусь на лаві,
Зі стін всміхаються святі,
Мов раді тій забаві.

Нараз... хтось ходить під
вікном,

Хтось сперся на загаті...
Втихомирилося кругом,
Мороз пішов по хаті.

Дідусь вікно перехрестив:
„Ніхто, звичайні речі,
Це дух Івана приходив
До нас у Святий Вечір”

Богдан Лепкий.

УВАГА, ПЕРЕДПЛАТНИЦІ

Від 1 січня, 1949, передплата в Канаді піднесена до \$2.50 за рік.

Піврічна передплата в Канаді \$1.50. Канадійських передплатниць просимо прислати вже по \$2.50 на 1949 рік.

Common Cause calls for support of Ukrainian resistance movement

Address by Natalie Wales Paine, President, Common Cause, Inc. to Ukrainian World Women's Congress, Phila. Pa., Nov. 13, 1948

My Ukrainian and my American Friends:

I am honored to be here with you tonight, to join you in paying tribute to one of the bravest of all the peoples who are enslaved behind the Iron Curtain. The people of the Ukraine have been behind that curtain, shut off from the help and sympathy of the world, longer than any of the other victims of Soviet aggression—yet to this very moment they continue to resist.

The Ukrainian underground army, the UPA, is fighting now in the Carpathians; but unlike the underground movements against Hitler during the War, the Ukrainian fighters are not supplied and encouraged by the West. The Ukrainians have fought alone, without help and until recently without honor, save in their own country. It is a tragedy that so few in the Western world ever heard their story, and that still fewer believed it.

But the truth is beginning to break through, and it is one of the aims of our organization, Common Cause, to help to tell that epic story. We know now that after 28 years of the NKVD of purges, of deportations, and of raids by the Red Army, the Ukrainian people are still fighting. And if the might of Soviet Russia has not conquered them yet it will not conquer them.

The latest and most dramatic account of the exploits of the UPA army comes from an American controlled newspaper in Munich, the Neue Zeitung. And because of its reliable source and inspiring nature, you may be interested to hear a few passages from that story. The article says:

"There is a continuous running fight in the Ukraine, behind the Iron Curtain, where well organized groups of partisans come to grips with the Red Army. Women fighters are included among the partisan units. Arms and equipment come from mixed Czech, Russian and Polish supplies which have been captured by the Partisans. . . The military organization of the partisans covers the whole country and extends from a small group to a regiment.

"One of their rules is that no one shall be captured alive. The partisans have their bases in heavily wooded areas, near Stanislaviv, Stryi, Sambor, Lwov, and in the Carpathians. From

these bases they make their raids and before the Russians can strike back they have returned to the forest.

"There is scarcely a family in the Ukraine which does not have a man with the partisans; no village which does not help and hide the partisan fighters when they suddenly appear, only to disappear again like ghosts. What happens today in the Crimea is known tomorrow in the distant headquarters in the forest bases around the Carpathians. . . .

"The goal of the fight remains unchanged: An independent Ukraine. And the fight is not hopeless for the Ukrainian people want a free peasantry, not collectivization on the Soviet pattern. As a result the collectives go up in flames, with all their supplies and machines. The Soviet officials collect large groups of men for their labor gangs only to often have the transport attacked and the labor slaves set free. . . .

"The Ukrainian people are desperately anxious for the Western world to know of their fight and it should be widely known that the great Soviet military machine is not in complete control even in its own territory."

Common Cause, with your help, will make that known. The role of Ukrainian Women fighting in the underground is a challenge and an example to us—and I'll have more to say about that later.

These Ukrainian underground fighters, and the Ukrainian people who protect them, are the allies of the American people in the cold war. They are the pioneers, the advance guard, the front line fighters of a worldwide movement, which is not only determined to resist further Soviet aggression, but to roll back the iron curtain, free the people who have been conquered, and permit the peoples of Russia itself to be free.

We hope and believe that this movement of resistance and liberation can be achieved without war; but if so, the main credit must go to the people of the Ukraine and to the other brave anti-Communists behind the iron curtain. Everywhere in the world except in China, Soviet power is no longer on the march but on the wane. The Police State, based on fear, spying and constant purges, is weakening

through its own wickedness. The men in the Kremlin have shown themselves bold and brave when it came to bullying small and weak peoples; but, apparently, they are not bold enough or mad enough to make war against the American people. Yet they cannot advance further without war with us, and if they cannot advance they will have to retreat. No tyranny can stand still, for as Napoleon said, you cannot sit on bayonets! China is the only exception, and there the trouble has not been due so much to Communist strength as to America's failure to apply the Truman Doctrine in Asia and in Europe. That mistake must be made good.

If the Ukrainian people have been able to survive until now, when it looked as if no country dared to stop the advance of Soviet Russia, we may be sure that their resistance will increase, now that they see that Stalin has been stopped in Europe. Just as America and Britain sent arms, supplies, leaders and technicians to the Underground resistance movements against Hitler, so we must get help to the fighters against Stalin. Russia is supplying arms to the Greek Communist guerrillas and Russia gave Japanese arms to the Chinese Communist armies. Why should not America help the Ukrainians, the Chinese and other resistance movements behind the iron curtain, insofar as it is physically possible to do so? And there are ways of doing it.

If the American government is unwilling or unable to take such bold action yet, surely groups of American citizens can do for anti-Communist fighters in Eastern Europe what American Zionists have done for the soldiers of Israel.

And this is where we come in.

It is the function of Common Cause to help bring the facts about the true nature of Russian Communism before the American people, and to promote united American resistance to Communist infiltration at home and Soviet aggression abroad. It is our function to express the sentiment of the great majority of the American people, who favor a stronger American foreign policy. Whatever else the election proved, it proved that the only party which tried to weaken America's policy toward Russia received about one million votes, out of a total of about forty-four million votes.

Why wasn't this overwhelming anti-Communist sentiment better known? It is because there are strong and numerous groups who speak for business, for labor, for veterans and so forth, but how many organizations are there which devote all

their resources to working for a stronger American foreign policy against aggression? And some of the groups which are most anti-Communist at home have been isolationists in their attitude toward Europe, which played into Soviet hands.

Some foreign born American groups, like yourselves, have helped to warn and arouse the American people. But such foreign groups are often divided over some policy from each other, and are partly cut off by language from the rest of the American people. They need a purely American organization to link them with other Americans, and make their influence full effective.

Our aim is to fill that gap.

Common Cause came out for measures to defend all countries threatened by Soviet aggression with money and white arms, before the Truman Doctrine and the Marshall Plan were announced. We helped win support for those doctrines in Congress and in public opinion after they were announced. We called for a return to the principles of the Atlantic Charter, on which freedom for the Ukrainians and others depends. We called for the public repudiation of the surrender of American principles, and the abandonment of America's weaker allies, in the Teheran, Yalta and Potsdam agreements.

We warned against the folly of continuing to tear down German peace-time factories, and so drive the German people into the arms of the Communists. We warned against the folly of neglecting China, which produced the present tragedy there. We urged the government to guarantee the protection of Italy before the Italian elections. We helped stimulate the great flood of letters and radio programs which helped convince the Italian people that America stood behind them, and would back them up if they voted to remain free.

When the Draft was almost defeated in the last regular session of Congress Common Cause exposed the Communist maneuver to defeat it and helped to win its passage—and if Selective Service had not passed our flag might not be flying in Berlin today.

We intervened for the freedom of Madame Kasenkina, and so helped to make her heroic escape the cause celebre and the triumph for freedom which it became. Few things did more to dramatize the fundamental issue between freedom and slavery for the American people. As you may know, Christopher Emmet, Chairman of our Board who is here with us tonight, appealed for the writ of habeas corpus

which Judge Dickstein granted, ordering that the Soviet Consulate produce Mrs. Kasenkina in court.

It was in connection with this case that I first had the pleasure of meeting Mrs. Terpak, who acted as interpreter for Mrs. Kasenkina and that led to my being here with you today.

In trying to arouse and unify the American people against the Communist danger, Common Cause has worked with Polish-Americans and leaders in exile, with the American groups who come from the Baltic countries, with the International Peasant Union, which includes leading statesmen from Hungary, Yugoslavia and Bulgaria; with Italian, French, German, Austrian and Russian anti-Communists.

Now, through Mrs. Terpak and through Walter Dushnyck, we have joined forces with your Ukrainian-American groups, and of all the countries behind the Iron Curtain, Ukraine is the least known but perhaps the most important. It should really be called our unknown ally.

It is the largest of all, with the single exception of Russia itself—45 million Ukrainians in the richest and most strategic part of Soviet Russia. They are our allies in a two-fold sense—they are not only fighting against Communism but for their national self-determination and freedom. They have fought to be free of Moscow domination, under the Czars as under the Soviets. Ukrainian culture, religion and history link them more with the West than with the East. In case of war they occupy the part of Russia on the Black Sea which would have to be invaded—and they are fighting on our side already! If we do not encourage them during the cold war, we will need their help in a shooting war.

What more do we ask? What are waiting for?

Ignorance combined with Communist propaganda is the answer. What little Americans knew of a Ukrainian resistance came mostly from Communist sources, in the form of a smear. Soviet propaganda pretended that the Ukrainian guerrillas were tools of the Nazis. They have never explained why these Nazi tools fought long after the Germans had gone—and long before the Germans came. The lie that the Ukrainians were working with the Nazis is disproved by the reports in the captured German archives, showing the trouble they had with the Ukrainian guerrillas. It is proved by the order of the day issued by General Taras Chuprynka, Commander-in-Chief of the Ukrainian Insurgent Army, on VE-Day: (quote)

"A great contribution toward the victory over Germany was paid by you, Ukrainian Insurgents. You prevented the German from freely exploiting the Ukrainian soil and using its fruits for his aggressive designs. You prohibited his pillaging of Ukrainian villages, you fought the forced deportations to Germany. Your retributive hand paid the Germans back for mass executions and burning of villages. In the struggle against Germany our Ukrainian Insurgent Army was first organized and received its fighting training."

How sad it must be for you to remember that if the Western Allies had supported the Ukraine's fight for self-determination in 1919, which President Wilson had promised, we would not be where we are today. The world and the Ukrainian people might have been spared almost unbearable suffering. But the Western world, in its ignorance and war weariness, allowed the brave Ukrainian army to be attacked from three sides—by the Red Army, the White Army and General Pilsudski's army — although the Ukrainians were the only real democrats in that unequal struggle.

But we have no time to waste on past regrets. We have work to do to avoid a new and perhaps final tragedy.

Freedom for the Ukrainians, and for all the others behind the Iron Curtain, including the Russian people, is our aim. Unless we achieve it there will be no permanent peace. And we will never achieve it unless all who oppose the tyrants in the Kremlin will unite. We must forget past mistakes and postpone future differences. If the anti-Communist groups in America, and anti-Communist nations everywhere, will stand together, then all the peoples of Russia will be free. Then the Ukrainians can decide their own fate. They will not be betrayed again. And whatever course they choose, they will have a place of honor in the ranks of those who fought longest for Liberty—and never surrendered.

Let's pull together in that common cause!

УКРАЇНСЬКА СОЛІСТКА В ПАРИЖІ

В Парижі виступає молода талановита солістка-сопрано, Люба Кобрин, яка вже здобула собі признання музичної критики.

УКРАЇНСЬКИЙ ЖІНОЧИЙ КВАРТЕТ

На скитальщині виступає з концертами український жіночий квартет Роксолянка.

A CALL

Helen Mural

Junior Vice-President of SUA

Not knowing quite what to expect, I journeyed to Philadelphia for the World Congress of Ukrainian Women and the Soyuz Ukrainok Convention. I was overwhelmingly impressed and very proud of the rich heritage of Ukrainian womanhood to which I am heiress.

It was exceedingly difficult for me to understand entirely the heart-felt speeches delivered in Ukrainian by such outstanding women as Mrs. Kisilevska, 80-year-old dean of Ukrainian women, and Mrs. Irene Pavlikovska, delegate to the Congress from Europe. One fact was easily discernible, however: Ukrainian women have been endowed with the highest and finest qualities of womanhood; intense love for family, culture and country; a spirit which cannot be broken; and a tenacious disposition.

Perhaps my description sounds trite. Out of the wealth of knowledge I gained during the Congress and Convention, let me cite one example to reinforce my definition. Mrs. Irene Pavlikovska brought tears to the eyes of all those present at the World Congress when she spoke of the hardships in Ukraine. She described vividly mothers desperately fighting for food, shelter and clothing for their off-springs and of the cruel persecutions of Ukrainians at the hands of the Russians. Tears streamed from Mrs. Pavlikovska's eyes while her body appeared to shake with emotions as she spoke. Yet, her spirit has remained unbroken. She fought and she still fights for the liberation of Ukraine. Ukrainian women fought through the centuries and are still fighting for a country founded on democratic principles. They fight for a land in which love for God, love for neighbor and love for the esthetic predominates over mechanization and brutality.

It would have been much easier to accept foreign rule and foreign ideologies; easier to accept and to make the best of a bad situation. Intense love for family, culture and country, a spirit which cannot be broken and a tenacious disposition has made it impossible to forget that a dictator rules over our beloved Ukraine.

I can remember easily, because it wasn't so many years ago when I felt that Ukraine's problem wasn't my problem. To help free the Ukraine in any material way was an act of disloyalty to the land of my birth, the United States. Since that period of "darkness" I have come to understand how erroneous was that unenlightened conclusion.

I wish that all American Ukrainian youth could have heard the address given at the Congress by Mrs. Edward, who headed "Bundles for Britain" and is now president of an anti-Communist organization known as "Common Cause, Inc." Mrs. Payne isn't Ukrainian, but through Mrs. Helen Lototsky and "Common Cause" has become a friend and active agent for the Ukrainian people. Mrs. Payne urged that Americans and Ukrainians alike help in every possible way the overthrow of communism in Russia. By helping to eliminate tyranny from the world, we are better citizens of the United States, she said. It would seem that Mrs. Payne is a better authority on Ukrainian history than some of us are.

Everyone born of Ukrainian parents possesses a Ukrainian heart and a Ukrainian soul. The difficulty lies not in whether the first generation Ukrainians possess the attributes of our forefathers; it lies in the awareness of our "acres of diamonds." Some of us learn early in life the preciousness of our Ukrainian heritage. Others of us have the fire kindled a little later. But above all, we first generation Ukrainians must allow ourselves to rub elbows in Ukrainian society, we must mingle, learn and then decide whether we are truly daughters of Ukrainian parents.

In what better way can we learn and can we find expression for our heritage than through a Ukrainian women's organization that has been a living personification of the nobility of Ukrainian womanhood — Soyuz Ukrainok!

The World Congress impressed me, but I was dismayed at the small number of young Ukrainian women who did attend the Congress and the Convention. Our mothers have worked diligently and earnestly for you.

They are getting older and a little tired. Are we, young American Ukrainians fresh and filled with the zeal of youth, going to let them down? Are we going to tell Mrs. Helen Kisilevska, who has spent 65 of her 80 years working for Ukrainian cause, and Mrs. Helen Lototsky, who has given so much of herself for our organization, that their work has been for nought?

We, young American Ukrainians, were given the "call" especially at this last Convention. Will our answer be loud and clear?

AN APPRECIATION

To the Chairman of the Committee of the World Congress of Ukr. Women

Having returned from the World Congress of Ukrainian Women at Philadelphia. I cannot refrain from jotting down some of my recollections. I was particularly impressed by the method and fine manner in which the sessions were conducted which, of course, was largely due to your broad experience in such matters. Not to go into a review of the Congress in minute detail, on the whole I must say that the gathering was outstanding in many ways. The selection of the delegates was a credit to the communities, which they represented, a reflection of intelligence and sincerity, each had a purpose for attending the Congress, which was definitely not personal. It is only regrettable that many more such representatives did not find time to attend.

The manner in which each speaker had expressed herself was indicative of logical thinking and complete knowledge of the problems which confront the Ukrainian people, both here and abroad.

There is much to be done and I am sure that with you as its head, the new World Federation of Ukrainian Women will succeed and achieve its objective.

With best wishes for a successful administration, I am

Mrs. Mary Fedan.

Arnold, Pa.
November 29, 1948.

Пані Розевелтова серед наших скитальців

У Штутгарті

На запрошення голови Союзу німецьких лікарок Віртембергії-Бадену прилетіла пані Еліно́р Розевелт до Штутгарту, щоб перестудіювати соціальне положення збігців. В суботу пополудні, 23 жовтня, промовляла в державнім театрі до німецьких жінок, а з вечора гостила її Управа міста. Дня 24 жовтня рано ввідала в товаристві а мериканського військового губернатора, жидівську еміграційну централю у Штутгарті, український табір в Цуфенгавзені, табір німецьких збігців і табір для перешколення ДП в Людвігсбургу. 30 годин перебула вона в Німеччині. Ввесь час була осередком промов, прийнять, рефератів, оглядин і відвідин. Невтомна, терпелива, все ввічлива і все жартівлива. Лише не знати, чи вибачлива. Бо німці мовчали, коли вона в театрі промовляла по німецьки: говорила про ідеї ОН і про все-світній мир. Зворушено згадувала мужніх і витривалих берлінських жінок і... ані одна рука не плеснула. Ані навіть тоді, коли цитувала твори свого чоловіка про замирення світу. Перші оплески залунали,

коли кинула гострі слова проти російсько-совітських намірів панування. Щойно коли сказала, що сірі люди мусять нести наслідки великої політики, й коли запропонувапа свою приязнь і співпрацю, почали грімти оплески. До достойної гості німці поставились нечемно. І може тому вона перестала говорити по німецьки. Ані одного місця в театрі не знайшли німкині для наших представниць, оправдуючися, що запізно зголосилися...

Німецькі часописи підкресливали, що наші діти засипали паню Розевелт квітами, а начебто німецькі втікачі не мали звідки, не співали, як жидівські діти і не танцювали як українські, а тільки просили, щоб знайшла матір чотирох сиріт, яку мабуть вивезли москалі на схід. Пані Розевелт вдруге промовила по німецьки, що постаряється щось для них зробити. Їй показували найчорнішу нужду німецьких збігців, де міститься 150 людей в одній салі, без постелі, без обуви, без одягу. А живуть вони так серед своїх найрідніших земляків. Що ж говорити

про відношення німців до чужих скитальців?!

На пресовій конференції з 60 журналістами могла пані Розевелт переконатися, як нас скитальців німці люблять, бо одно із запитань звучало: „Коли відідуть ДП з Німеччини?“ Але немає нічого злого, що не вийшло б на добре.

Дві повні валізки листів, привітів і прохань забрала зо собою пані Розевелт. Також одно від німецьких лікарок, щоб допомогла вможливити еміграцію німецьких збігців скупчено, більшими групами. Цього колись даремне домагалась наша еміграційна репрезентація для нас.

В таборі Цуфенгавзен

Серед голосних овацій висіла з авта лагідно усміхнена президентова, а голова табору вітав її цими словами: „Високодостойна Пані. Найбільшою і найширшою любовю у світі є любов матері для своїх дітей. Як лідер цього українського табору вітаю Вас сьогодні з таким почуттям, яке має дитина до своєї матері. Ви перша стали в нашій обороні, врятувавши в найкритичніший момент нас від заглади тоталітарного режиму. Ми вдячні Всевишньому, що післав нам Вашу материнську опіку і молимо Його, щоб дав Вам здоров'я, а американському народові славу. Прийми, дорога наша пані, цей хліб і сіль, як символ нашого найсердечнішого вітання за староукраїнським звичаєм”

Пані Розевелт пильно слухала кожне слово вітання, а на її лиці цвіла усмішка. Голова делегатури ОУЖ, пані Варварів, привітала президентову від жіноцтва і передала їй хліб на тарно різбленій тарілці. Майже 30 фотографів схоплювали кожний момент привітання. Пані Ванда Грабінська, голова Міжнародної Жіночої Ліги на еміграції, передала меморандум, в якому порушено важливі питання скитальчого життя, а саме: справу еміграції родин, забезпечення інвалідів і страших віком людей, справу нешлюбних дітей і боротьби проти заразливих хворіб між дітьми, справу стягання 70 марок з платень. Меморандум підписали представниці 9 національностей ДП.

Пані Розевелт відвідала виставку української народної творчості та потім діточий садок. Малі діти заспівали пісню „Маленькі наші ручки”, а опісля виконали кілька танків. Крім того оглянула пані Розевелт преко-католицьку церкву та житлові приміщення табору. Перед відїздом дала інтерв'ю українським журналі-

(Продовження на сторони 11)

УВАГА!

Знімки з Світового Конгресу Українського Жіноцтва можна

замовляти в

**ALEX MYCHALUK
PHOTO STUDIO**

**5014 N. 11th Street
Philadelphia 41, Pa.**

Phone GL 5-5273

Знімка 8 x 10 цалів коштує одного доляра

Степан Глід

„Вороги народу”

(Спогад з часу жахливого голоду в Україні)

В роках 1932-1933 учні по школах України мусили працювати на шкільних городах і врожаєм із них рятувати себе від голодової смерті. Учителі з цієї городини організували для дітей гарячі сніданки при школах, а большевики це називали: „сталінським піклуванням за дітей”. Сьогодні я теж цілий день працював з учнями на шкільному городі. Втомився, що ледве прийшов додому. В голові стукало мов великим молотом, а перед очима все крутилося. В порожньому шлунку немилосерно різало, й нагадувало що потрібно якось рятуватись від голодової смерті.

— Пиду щось попрошу в колгоспі, може чим допоможуть — вирішив я.

Переходжу широку греблю й помалу піднімаюсь на гору, де на місці колишнього графського маєтку, тепер стояв двір українського колгоспу „Пахар”. З графського маєтку не залишилось нічого, тільки в деяких місцях, із кропиви та будяків, ще виглядав фундамент, валявся кафель та мармур з колишнього палацу. На великому просторі схилу, де-не-де чорніли великі пеньки, як свідки, що тут колись ріс великий розкішний сад, що спускався до гарного широкого ставу з купальнею на середині.

В дні революції, 1917 року, народ не тільки вигнав і знищив п'явок-експлуататорів, але зруйнував і їхнє гніздо, щоб ніколи туди не поверталися навіть їхні нащадки.

Як і колись так і сьогодні, весняне сонце ховалось за горою, проміння якого ще гралось веселими зайчиками на хвилях ставку та кривавими очима, відбивалось від маленьких вікон, обдіряних селянських хат.

Тільки з тією різницею, що тепер це проміння вже не золотило струнких високих тополь, що колись тихо шепотіли листом та сумно кивали своїми головами над широкою дорогою, і не відбивалось веселкою різних кольорів від розкішного графського палацу. Тепер на місці саду і палацу стояла величезна колгоспна конюшня, а біля неї загорода для свиней.

Солома на даху конюшні попоривалась, великими чорними дірами, і голі крокви світилися немов окривавлені ребра, чорні круки, що над нею крутились, падали на неї не-

мов на величезний труп, що своїм смородом приманив їх з далекого краю.

Так як і колись, люди верталися з панського поля і цього вечора, 1933 року, тільки з тією різницею, що серед їх тепер не чути брязкоту машин і не видно втомленої худоби, що спить на відпочинок і до повних ясел.

Більша частина колгоспних коней вже загинула, а решта нездатна навіть стояти, висіла перед порожніми яслами, підв'язана, на мотузках до стелі, і доживала останні свої хвилини усупільненого життя.

Серед людей, що йшли з праці, не чути: дівочих співів, хлоп'ячих жартів, ані поважних розмов старших господарів. Вони йшли тихо, опутивши низько голови, йшли ледве пересуваючи пухлі мов колоди ноги, а задні веди й несли тих що вже не могли йти або померли. На своїх плечах вони несли лопати, що заміняли тепер у колгоспі плуг, через держакі яких, звисали тяжкі опухлі руки мов налиті розтопченим оливом.

Серед колгоспників, що йшли з праці, переважно були жінки, які ще залишилися живими, бо їх організми, чомусь були більш витривалі і стійкі, проти голодової смерті ніж організми їх чоловіків або маленьких дітей. Тепер вони вже самотні.

Вони втратили все і мусять до останнього свого видиху, дбати тільки за колгосп, тільки за соціалістичне будівництво.

В цих будівників соціалізму від „щасливого радісного життя” шкіра на ногах не витримала й потріскала, а з тих ран увесь час сочилась не кров, а вже вода.

Від налиплої пилуки ці ноги виглядали немов великі чорні валянки, а на пухлому обличчі замість очей були тільки вузькі щілини.

Лахміття, що звисало замість одежі, з їхнього тіла, надавало їм жахливого вигляду, вигляду тих людей, що зібравши всі останні свої сили, йшли з лопатами копати на себе яму. Вони вже мабуть ні про що не думали, а тільки про те щоб вистачило їм сили дійти й упасти.

Але ж ті люди йшли з важкої праці. Ті хлібороби, без крихти хліба, виконували працю замість худоби.

Ту нещасну матір вже не зустріне вдома веселий крик ді-

тей, що за цілий день скучили за нею, не зареве до неї недоречна корова, не буде лащитись вірний друг-собака.

і не думає вона тепер, що буде варити на вечерю, щоб нагодувати втомленого чоловіка і голодних дітей. Вона тільки думає, щоб якось дійти додому і дати, може вже й вічний, спокій своєму наболілому тілові.

В той час коли ці люди наближались до конюшні, конюхи витягли здохлу конячку й викинули її в загороду до свиней, що там по череву бродили у грязюці й жахливо кричали.

Озвірілі від голоду свині кинулись на конячку і зразу ж почали роздирати її.

Люди зупинилися і з задрістю дивились на свиней. Один з молодших чоловіків не витримав, і вскочивши в загороду, почав тягнути конячку до себе. Розпочалась жорстока й небезпечна боротьба за життя.

Обляпаний від ніг до голови у грязюку, він із великим завзяттям боронився лопатою від свиней і відрубав конячку по гу. А коли переможець вискочив із загороди, із стегном на плечах, то зразу ж на його накинута його задрісна товариші й намагались відняти його багату здобич.

Міцно тримаючи в руках свою надію на життя, він напружив усі свої сили й побіг...

Біг через кущі, через городи...

Він щасливий, він переміг у боротьбі, він ще житиме!

Я відвернувся від цієї страшної живої картини і хотів десь дітися, щоб не бачити цього „буття що визначає таку людську свідомість”, коли зразу ж, перед ворітьми колгоспної управи, наткнувся на труп молодого хлопця, що лежав прямо серед шляху і тримав у задубілій руці солоний огірок.

— Одержав допомогу — хтось іронічно сказав.

Холодний піт виступив мені на лобі й нелюдський страх погнав мене з колгоспу.

Біля сільради стояло чорне крите авто. — Зайду, може начальство то Одчиняю двері. В коридорі озброєна поліція, а в кутку сидить розпатлана якась жінка, що помутнілими очима тупо дивиться на мене.

— Що трапилось? — питаю.

— Людоїдка, зіла свою власну дитину, — пояснює мені міліціонер.

Жінка не зводить з мене очей, з яких я не можу визначити, що вона тепер переживає, що думає. Оступаюся до дверей і швидко їх зачиняю за собою. Її очі ще довго сто-

ять переді мною і свердлять мій мозок.

На виході зустрічаю жінку — Куди ви, тітко? Туди не можна... бо там таке, що вам не можна бачити...

— Та я хотіла тільки показати свого сина.

— Якого сина?

— Та ось тут у мішку, і зняла з плечей окривавлений мішок.

Дивлюсь я на цю знайому мені жінку й нічого не розумію, а вона спокійно дивиться на мене й не хвилюється, й не плаче.

— Ви мабуть жартуєте?

— Та ні, правда. Приходжу я з поля, із роботи, а мій старший син Йосип, убив молотком меншого і вже й холодцю наварив... То я оце решту забрала й принесла до сільради. То ви кажете, що там щось страшне? То нічого... Я тільки покажу.

Через пів години пригнали до сільради Йосипа і під великою охороною, як найбільших злочинців, його й ту жінку посадили в закриту автомашину, а міліціонер сказав:

— Оце найбільші наші вороги. Через очей людоїдів і страждає український народ!

Авто рушило... Мати ще довго дивилась йому у слід, а потім взяла мішок, із другим сином, на плечі й самотно пішла на цвинтар.

В селі тихо мов у домовині... Не чути навіть гавкання собак, хіба тільки прошумлять чорні круки в темному небі та запугає сич над порожньою церквою.

Село
Навік замовкло, онімло,
і кропивою поросло.
Гробокотелі ходили,
Та й ті під хатами лягли.
Ніхто не вийшов вранці
з хати,
Щоб їх сердешних поховати.
Під хатами і полягли.

1 листопада, 1948, Корнберг.

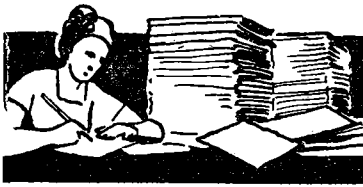
ГОЛОД НА ЗАКАРПАТТІ

Через Чехословаччину прийшли вісті про великий голод в Карпатській Україні, наслідком чого ширяться всякі пошесті.

Замість заграбленого збіжжя Москва тепер прислала туди 900 політичних комісарів і загони чекістів.

ПАНІ РОЗЕВЕЛТОВА І ОБ'ЄДНАННІ НАЦІЇ

Пані Еліно́р Розевелт заявила що решту свого життя посвятить праці для Об'єднаних Націй, які вважає найкращою надією для миру.

ПРИ ГРОМАДСЬКІЙ РОБОТІ

БРУКЛИН, Н. И.

Українське жіноче віче

Заходами 21 відділу Союзу Українок Америки у Брукліні відбулося 12 грудня в салі Народного Дому жіноче віче у справі допомоги Матері й Дитині на скитальщині. Віче підготувала п. Анна Бодак, голова 21 відділу СВА з урядничками цього відділу, і при допомозі молодечого відділу.

Віче почалось американським гімном, який відспівали членки із молодечого відділу. Потім пані Анна Бодак відкрила віче вступною промовою, вітаючи присутніх, і коротко згадала про розвій та успіхи праці жіночих організацій в Америці й велику роль яку відіграв Союз Українок Америки. Вона представила присутнім делегатку на СКУЖ, п. Ірину Павликовську, голову Об'єднаних Українських Жінок на еміграції (Німеччина).

Пані Павликовська зясувала присутнім про стан і положення українських скитальців в Європі, зокрема про тяжке положення жінок-вдів з дітьми. Вона говорила про ті терпіння і переходи українського народу в часі війни під обома окупаціями, а то гітлерівською і большевицькою, впливом якого є численна еміграція. Представивши тяжке положення українських скитальців, вона просила помочи їм через відписання апікацій на працю і допомогу до часу їх виїзду з Німеччини. Обзнайомлена докладно з положенням скитальців і допомогою яку вони одержали, подала теж вказівки як найкорисніше пересилати допомогу.

Пані Демидчук, член Переселенного Осередка в Нью Йорку, яка працює при прийнятті скитальців з корабля та докладно обзнайомлена з переселенною акцією, завізвала присутніх підписувати апікації і зложити жертви на допомогу матері і дитині на скитальщині.

Другим з черги бесідником був д-р Тома Воробець, бувший голова Червоного Хреста у Львові, і голова СХС на скитальщині. Він представив свою працю як лікаря-супільника за час німецької та большевицької окупації, де треба було рятувати людей хворих на тиф, і де весь персонал і лікарі сповняли цей обов'язок, впади жертвою цієї недуги. Він звернув увагу присутніх на тяжке положення людей хворих

на скитальщині та завізвав до постійної допомоги.

Бесідники теж відповідали на численні запити присутніх, а саме у справі становища української еміграції до Національної Ради, у справах допомогового бюро ЗУАДК, та переживань під окупацією червоної армії.

Потім промовляла ще голова Централі СВА п. Олена Лотоцька, яка зясувала присутнім завдання та хід Світового Конгресу Українського Жіноцтва. Вона вказала на потребу підтримки праці українського жіноцтва, зокрема для Федерації, яку створено в часі Конгресу. На салі було присутніх понад двісті осіб що дуже живо реагували на промови бесідниць, приймаючи їх бурю оплесків.

Віче закрила п. Анна Бодак, почім відспівано національний гімн. По вічу запросив Союз Українок на перекуску, де жінки, союзнянки приготували смачну вечерю. В часі вечері промовляли визначні місцеві громадяни міста Брукліну.

На вічу зібрано \$205.90 на фонд Матері й Дитини.

* * *

На допомогу матері й дитині зложили: по \$5 Пп. Т. Бодак, А. Глушко, Ю. Павчак, Домун, Т. О. Богань, М. Іванів, М. Сорока, М. Бішко, Д. Кульчицька, П. Пелех, Сидорко, Г., Т. Сорока, С. Дикий, М. Стегніцька; по \$3 пп. Швидрин, М. Баглай, О. В. К. Берків; по \$2. Стецко, Васусь, А. Ден, Мудрак, Пюсікіра, Зепко, Зазуля, Малицька, Гудима М., Завадовська, Чуба, Токарські, Роговська, Дика, Костів С., Масник, Цибрівський, Пвродник.

По \$1. М. Цюпа, М. Безгацкі, Ст. Гриб, Матіяшок, Музика, Дачишин, Командо, Когут, Глус, Скурчинська, Пелех, Т. Дайко, А. Заплітний, А. Шарко, Сидорко, М. Драбнек, п. Брикович, Шеремета, Костів, Кмита, Г. Васько, Сковрин, Демидчук, Заяць, Панчишин, В. Васько, М. Бардак, А. Пагут, С. Сукмановські, Вругель А. Васько, А. Галась, А. Цебрівська, С. Лобур, М. Когут, Сколодз, М. Висоцька, А. Карбило, Завадовська, М. Безгацка, Жетинські, П. Слободзян, Будовецькі, А. Гук, М. Кіт, Капюка, Волінська, Брикович, Біляш, Андрушко, Кравчук, Пясецька, Климків, Палашук, Палашук, Завадка, Заграз, Кобзар, Г. Керста, Жуків, Воланець, Ст. Грецько, І. Малко, Чабаранок, Нечепорук, Баран, Пачковська, Бурболяк,

Клиса, Дзвір, Ткач, Онтенбрайт, Корейко, Троць, Павлин.

ПІТСБУРГ, ПА.

Пані Павликовська на вічу в Питсбургу

В неділю, 19 грудня, було у нас численне віче в салі української католицької церкви при Карсон стріт, старанням 27 відділу СВА, на яке прибула делегатка Об'єднання Українських Жінок на еміграції (в Німеччині), п. Ірина Павликовська;

Зібрання відкрила передсідателька 27. відділу СВА пані Малевич. Вона привітала делегатку, почім дала їй слово.

На вступі п. Павликовська подякувала присутнім за численну участь і вияснила ціль свого приїзду до Америки. Говорила, як дуже просили її наші скитальці, коли вона виїжджала за океан, а особливо нещасні вдови й сироти, щоб представила їхнім землякам, в яких обставинах живуть вони в таборах, і щоб просила для них рятунку. Дальше, пояснила, чому так багато людей опинилось на еміграції, чому покинули свою Батьківщину та своє майно і пішли у світ на непевне завтра, а тепер терплять нужду на чужині.

Дальше запізнала делегатка зібраних із життям українського народу в Західній Україні до війни 1939. р. Згадала про культурний розвиток, як щораз більше ширилася про-світа по наших селах, про зріст кооператив і читалень, про поширення тверезості. Та з війною 1939 р. прийшла нова трагедія нашого народу. Описала життя українців під Совітами а потім під німцями, і вкінці еміграцію українців на захід. Український народ, говорила п. Павликовська, бачучи що наїзник діє лиш на загибель України, нищить немилосердно людей і культурні надбання нашого народу, втікає у світ, щоб рятувати життя і продовжати боротьбу. Молодь масово іде в підпілля, започатковуючи повстання У ПА.

Дальше описала п. Павликовська життя нашої еміграції на каторжних роботах в Німеччині, страхіття бомбардування і голод, а вкінці і життя наших людей по таборах по приході Американської Армії. Згадала про марево насильної репатріації, яка висіла довший час над нещасними ски-

тальцями. Давала приклади як американські і канадські воляки ставали часто в їх обороні і рятували від совітського насильства, та висловила їм подяку.

Опісля відповіла присутнім, як з часом оживає культурне життя по наших таборах, до чого саме у великій мірі причинилось наше жіноцтво. Старанням українських жінок, постали по таборах різні варстатипи праці, де наші емігранти обох полів, особливо молодь, мала змогу навчитись різного ремесла що влекшить їм життя в майбутньому. Крім того засновували дитячі садки, де знайшли опіку діти в дошкільному віці під надзором фахових провідниць. Старанням українського жіноцтва постали і харитативні інституції, де багато наших скитальців знайшли матеріальну поміч. Не забуває українська жінка і на хворих. Відвідує їх по лічницях, піддержує на душі і старається про їхнє доживлювання.

Але всі ці зусилля українських жінок не можуть запобігти тій нужді, яка панує тепер по таборах. Не маючи відповідних життєвих умовин, раціонального відживлювання, люди, а особливо діти, западають на здоров'я, ширяться чахотка. Тому вона апелює до сердець заокеанських братів і сестер, щоб відгукнулись на цей голос розпуки, який виринається з грудей нещасних матерей. Поміч, казала п. Павликовська, мусить поспіти негайно.

Також апелювала у справі підписування апікацій, щоб вирвати скитальців з таборів, де же їх хіба загибель. На кінець щераз подякувала присутнім, що із зрозумінням вилухали її доповіді, а бачучи в їхніх очах зворушення, вірить, що слова її не підуть на марне.

З черги забрав голос о. Киндїй, парох преко-католицької церкви в Питсбургу. Він гаряче завзивав своїх парохіян до щедрої помочи для скитальців, а теж до підписування апікацій. Говорив що треба як найскоріше вирвати наших людей в біди, рятувати від голоду, який шхає людину до найгіршого. Завізвав усіх присутніх до грошової складки. Потім забрав слово професор В. Кульчицький. Він також завзивав громадян, щоб помогли своїми апікаціями нашим скитальцям, запевняючи, що клопоту з ними мати не будуть, бо це є люди праці і самі собі

в Америці дадуть раду. Пояснень в який спосіб залагодити формальності, які є конечні до спровадження. Інженір Малевич, теж заохочував присутніх до спровадження скитальців, вказуючи що він підписав апікації вже для 4 осіб. Наприкінці мав слово ще п. Кіналь, котрий також вислав вже апікації для скитальців і просив щоб і другі зробили тесаме.

На зазив о. Кіндія щедро посипалися грошові датки, що принесли \$189.00, які призначено на поміч для вдов і сиріт.

На тім закінчено віче.

Кульчицька, секретарка

Жертви зложили:

По \$10.00 о. Понятишин, о. М. Кіндій, інж. В. Малевич, В. Шабатура;

По \$5.00 А. Шпікула, Кравець, Дашинич, Ю. Кучер, І. Кіналь, Вовчко, В. Войтович, Бульбак, І. Корбецький, Р. Микитюк, Дашинич;

По \$3.00 Литвин, Дудяк, Чорнотович;

По \$2.00 Савчук, Арсеній, проф. В. Кульчицький, А. Юга, М. Лесько, К. Козак, Боднар, Майнош, Пендзола, Сидор, Дудяк, Тимус, Хруньовська, Гнатишин.

По \$1.00. Васкович, Горощю, Петришин, Коваль, Собіль, Ласик, Середницька, Качмар, Мандзійовський, Мандяк, Пердзола, Околович, Повивка, Бобан, Корінювська, Тиркало, Вілишин, Кушнір, Ціцля, Капеніс і Дудяк, Янцура, Білий, Сисляк, Сірий, Василик, Мафланчук, Бохонок, Хоптяк, Сенько, Фа. Кульчицький, Набережна, Микитюк.

Решта незаписано. Разом зібрано \$189.00.

ДІТРОИТ, МИШИГЕН

10-літній ювілей 31 відділу СУА

Неділя 12 грудня була у нас під знаком 10-літнього ювілею 31 відділу Союзу Українок Америки. Рано в українській католицькій церкві відправилися Служби Божі за кращу долю України і за здоров'я членок.

Програма ювілейного свята зачалась попоздні в домівці Українського Горожанського Клубу при Елліотт-евені. Свято зачато відспіванням гимну Союзу Українок. Далі програму виповнили музичні продукції, родини Стельмахів і Захарків, з мандолінами і піснями, які виконали дуже гарно.

Потім співали пісень наших борців з УПА, хлопці скитальців, Липцан, Жервай і Крайник. Вся саля вітала молодих співаків грімкими оплесками.

Реферат відчитала пані Стельмах, дуже багатий зміс-

том. Приявні скористали чимало з нього.

Після того двоє маленьких дітей під проводом п. Савки виступили з народними танками.

Звіт про 10-літню діяльність 31 відділу СУА перечитала секретарка п. Анастасія Біловус.

Після був бенкет, який зачався молитвою. Промову сказав о. Возняк який закликав наше жіноцтво до ще більшої організованості і праці для українського народу.

П. Дамян звернувся до приявних щоб склали пожертви на УКК. Переведено збірку що принесла \$35.00.

Перечитано привіт від Централі СУА з Філадельфії, листи від пп. Сени і Мудрої, телеграму від Золотого Хреста. Усні привітання передали заступниця голови СУА пані П. Будзол, передсідателька філії СУА пані Козаченко, передсідателька 26 відділу СУА пані Прскопович, передсідателька 5 відділу пані Сіділо, членка 23 відділу і скарбничка 16 відділу пані Тимочко.

Гимном „Ще не вмерла Україна” закнчено це гарне свято 31 відділу СУА.

Анастасія Г. Біловус

ДІТРОИТ, МИШ.

Культурний вечерок 26 від. СУА

Відділ 26 СУА імені Ольги Басараб, уладив 16 грудня в Українській Хаті при Грейлінг-евені вечерок на якому передсідателька пані М. Прокопович дала звіт про СКУЖ і конвенцію СУА. Хоча всі читали в часописах, однак слухали звідомлення дуже уважно. У своїй уяві мали цілий хід Конгресу і наче були його учасницями. Бачили входячих пластунок з прапорами, зустріч пані Ірени Павликовської і вручення китиці пшениці з волошками. Ширшу дискусію розгорнуто над допомогою вдовам і сиротам, які живуть у тяжких умовах, щоб рятувати їх від фізичної і духової загибелі. Пані Хомяк заклала присутніх, старатися всіми силами подати помічну руку скитальцям, щоб як найскоріше переселити їх до країн свободи, де вони могли б знайти не лише умовини нормального життя але й змогу свободної громадської праці для свого народу. Закликала членкинь щоб повели підготову у справі віча, яке відбудеться 2 січня, 1949, щоб не бракло ні одної жінки, бо тільки в той день буде можна почути добру бесідницю паню Ірену Павликовську.

Пані Ганиш в кількох словах пояснила значення і ко-

ПОМЕРЛА ОЛЕКСАНДРА САЄНКО

Літом 1948 померла в Бад-Райхенгал відомий знавець хореографічного мистецтва Олександра Сильвестрівна Саєнко. Народилася 1892. в Козятині, на Київщині. Успішно закінчивши в 1915 Театральне Училище у Києві, керувала Студією Плястики античного і характеристичного танку й очолювала хореографічний відділ Народної Студії у Смілі.

1922 р. працювала як балеріна та балетмайстер державних театрів Києва, Харкова і Петербургу. Від 1941 р. присвячує себе педагогічно-виховній праці на драматичному відділі Консерваторії й Театрального Інституту в Києві. Коли 1943 року приїхала до Львова, взялась до праці в Театральній Студії при УЦК та в Музичнім Інституті імені Лисенка.

Хуртовина війни занесла покійну до Праги, Відня, Пасава, і нарешті до Карлсфелду. Вона і тут організувала гурток молодих ентузіастів балетного мистецтва, навчаючи їх практично і теоретично. Почала писати цикл статей на тему „Значення ритмоплястики у вихованні актора”, одночасно мріючи про продовження своєї педагогічної праці з талановитим молодняком театру-студії Йосипа Гірняка. Але невблагана смерть звела навіщець усі пляни, задуми і сподівання.

Б. Ков.

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ В АМЕРИЦІ

Українські інженери зорганізували Товариство Українських Інженерів.

Головою обраний Володимир Богачевський: до управи увійшли Роман Баранський, Е. Гузар, А. Тимошенко, С. Ковтунюк, М. Лепкалюк, І. Кузів.

ристь духову нашої преси і на цей заклик переведено збірку на пресовий фонд Нашого Життя яка принесла \$17.75, а з каси жертвовано \$2.25 разом \$20.00. Пані Васько пригадала членкам відновлення передплати на 1949, до якої зголовилися 10 членок.

На пресовий фонд жертвували з каси 26 відділу СУА \$2.25, \$1.25 п. Бук, Дамян, Шкарупа, по \$1.00 п. Прокопович, Васько, Ганиш, Прибила, Мазур, Гуменчук, Заблоцька, Хомяк, Кульчицька, Чупка і Стельмах. Дрібними \$3.00. Разом \$20.00. Присутні піднесені на душі, півним вечором вертались домів.

Учасниця вечора

З ПОСВЯТОЮ ДЛЯ СКИТАЛЬЦІВ

Юліяна Конік

— різба проф. Григора Крука

Чи можна представити собі серед наших сучасних обставин на еміграції благородніше й етично вище діло ніж помагати тим нашим нещасним скитальцям, що не раз безнадійно борються за щоденним життям? До них із зразкових піонерів такого діла належить п. Юліяна Конік, що тішиться великою симпатією серед тушешніх українських скитальців. Юліяна Конік це молода, енергійна людина, американка українського походження, що працює в ЗУАДК, який очолює адвокат Роман Смух. Своєю тихою працею вона здобула собі успіх і заслужене признание не лише серед тих соток наших скитальців, що гомосються до неї, але й серед тих, що не пізнали її ще особисто.

Дай, Боже, щоб п. Конік залишилась якнайдовше на своєму відповідальному місці, бо вона є зразком для тих, що працюють у рядах допомогової акції на користь українських скитальців.

др. Ярослав Петришин.

Мінхен, 20 грудня, 1948.

СПОМИНИ ЖІНКИ ПРО УКРАЇНСЬКУ АКАДЕМІЮ НАУК

З нагоди зїзду Вільної Української Академії Наук в Авгсбургу прочитала свої спомини про УАН професор Наталія Полотська-Василенко, одна з перших її співробітниць. Розповідала про перших ентузіастів, що зміст свого життя бачили в Академії. Говорила, як приїздили вчені з Галичини до Києва. Тут бувдувався міст і осередок соборництва. Страшного 1930 р. заарештували большевики понад сто співпрацівників Академії. Серед книг, що видала Академія є також одна з геології проф. Закревської.

ПОЛОЖЕННЯ СОВІТСЬКИХ ЖІНОК НА НАРАДАХ ОН

Злучені Держави Америки, Велика Британія та Чиле оскаржували ССРСР на засіданні правничої ради ОН 3 грудня, що через заборону виїзду совітським жінкам, які вийшли заміж за чужинців, були порушені фундаментальні підстави прав людини. Делегат Чиле сенатор Окампо, який має в ССРСР невістку, що її звідти не випускають, жадав щоб правничка рада признала порушення хартії прав людини.

Американський делегат Грос заявив, що від часу визнання ССРСР Америкою в 1933 тільки 50 совітським жінкам дозволено було приїхати до своїх чоловіків. 350 жінкам і 65 мужчинам, що мають чоловіків чи дітей в Америці, відмовлено виїзду. Тим жінкам що їх чоловіки без них поїхали до Америки, совітська влада „доряджувала” розвестися, і взагалі покинути навіть думку про можливість об'єднання подружжя. Це протриває тим засадам, які ССРСР поставила до проєкту декларації ОН словами: „Чоловік і жінка мають однакові права, так в часі подружжя, як і після розводу”

Делегат ССРСР Алексій Павлов жадав відкласти наради, бо немає досить часу дати відповідь на всі закиди проти його держави. У всякому разі вмішується Чиле, Велика Британія і Америка „у внутрішні совітські справи”.

На всяких жіночих з'їздах в сателітних державах, (останньо в Будапешті) совітські представниці вихваляють положення жінки в ССРСР, називаючи його „райським” Чи справді панує там така рівноправність жінки, що треба нам завидувати? Засаду рівноправності перестерігає держава консеквентно і вимагає також рівних обов'язків. Жінок силують до такої праці, що в нас її виконують тільки мужчини. Можливо думають, що і природа мусить коритися приказам комуністичної партії. Чужинців, що візять до ССРСР, вражають засмальцовані жінки на паровозах. Сотні тисяч

УКРАЇНСЬКЕ ВЕСІЛЛЯ У ШВЕЦІЇ

У Стокгольмі, столиці Швеції, відбулось недавно вінчання молодої української пари, молодого з козацького роду з Полтавщини і молодого з Поділля, недалеко Кам'янця Подільського. Вони є діти українських збігців що перед другою світовою війною втікли з таборів смерті в лісах у північній Росії, наперед до Фінляндії, а потім до Швеції, разом з дітьми школярами, які у Швеції вирости та повінчалися.

Це весілля було незвичайною подією у Стокгольмі. Тамошня українська громада приготувала свій хор на цей обряд. Хор співав у церкві, певне перший раз в історії Швеції, а потім була весільна забава з гарними українськими співами й танками.

жінок працюють у карних таборах, на примусових роботах, на примусових поселеннях.

Подружнє право в ССРСР підпало великим змінам. Давніше вистачила заява в ЗАКС, щоб подружжя було важне, а навіть при односторонній заяві щоб воно перестало існувати. В літературі пропагандовано вільну любов. Було загально прийнято, що коли хтось з подружжя був політично „неблагонадійний” і став „заключонним” або його зліквідували, друга частина розводилася, щоб охоронити себе.

Коли йшло про тяжкі політичні провини, то і ще не помагало. І так у процесах 1937. проти високопоставлених більшовицьких сановників, їхні жінки без голосних судових розправ були засуджені на примусові роботи. Бо подружжя із засудженим це вже злочин сам по собі.

Закон про зміну подружнього права ССРСР вийшов у 1944 р. Найважніше що розвід тепер у більшовицьким „раю” багато тяжчий ніж усюди на Заході. Кошти розводу є три тисячі рублів, що рівняється річному заробіткови робітника.

Змінилось також положення нешлюбних матерей. Давніше треба було нешлюбного батька скажити за аліменти. Тепер держава оплачує удержання дитини. Держава піддержує також родини, що мають багато дітей. В літературі і фільмі мусить бути „геппі ендіг”. Взагалі, совітські жінки не лише мають любити свою державу, але мають любити так щоб держава мала як найбільше воєнків. Зовсім подібно було в гітлерівській Німеччині.

Марія Бачинська Донцов.

СКІЛЬКИ ПРАЦІ ДЛЯ ХЛІБА

Одна швайцарська газета підрахувала що у Швайцарії робітник працює 12 минут щоб заробити на буханець (коло 2 фунти) хліба, у Швеції 19 минут, в Америці 15 минут, а в Совітським Союзі годину і 8 минут.

Це значить що за день праці (8 годин) робітник в Америці заробить 32 буханці хліба, а в Совітах менше як 7 буханців хліба.

ПАНІ РОЗЕВЕЛТОВА СЕРЕД НАШИХ СКИТАЛЬЦІВ

(Продовження з 7-ої сторони)

там, але спершу застерегла собі, що їх запитає: „Чи вже всі ДП рішили, що ніхто не буде вертатись додому?” На це отримала відповідь, що з наших ДП ніхто не повернеться на батьківщину. Далі цікавилась, чи скитальці мають зв'язки з домом і чи вістки, що їх дістають, є вірні. На це була відповідь що українці скитальці докладно поінформовані, що діється на рідних землях, також через партизан, що прибувають аж до американської зони. На запитання журналістів про долю страшних віком людей та інвалідів пані Розевелт відповіла, що тепер будуть брати цілими родинами. У війну вона не вірить, але якщо прийде, то ДП будуть терпіти тесаме що й інші люди.

На прощання командант табору п. Кудрик подарував пані Розевелт альбом українського мистецтва. А перекладниця Дубовик сказала від себе: „Перекажіть Мануїльському, нехай про нас забуде!”

Пані Розевелтова висловила бажання, щоб її відфотографували із нашими дітьми. Оглядаючи табір і рмовляючи з таборовиками або з нашими перевишкільниками, виказала стільки заінтересування і спочуття, що треба дивуватися, як гармонійно рівноважаться у неї розум і серце. Це вільна людина, повна природної ласкавості, мудра і дуже критична, сповнена вщерт правдивою чутливістю до потерпівших, хочби навіть тому що вона завжди стояла за те щоб табори зліквідувати, як найскоріше, бо в них нема життя.

Марія Бачинська-Донцов

УКРАЇНЦІ В ГОЛЯНДІЇ

Українські емігранти в Голландії зорганізували Об'єднання Українців в Голландії.

42 ВІДДІЛ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

у Філадельфії

бажає

**ВЕСЕЛИХ СВЯТ РОЖДЕСТВА ХРИСТОВОГО
І ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ**

своїм Членкам і всьому Членству СУА та всьому
Українському Народові на Україні й по цілому світі

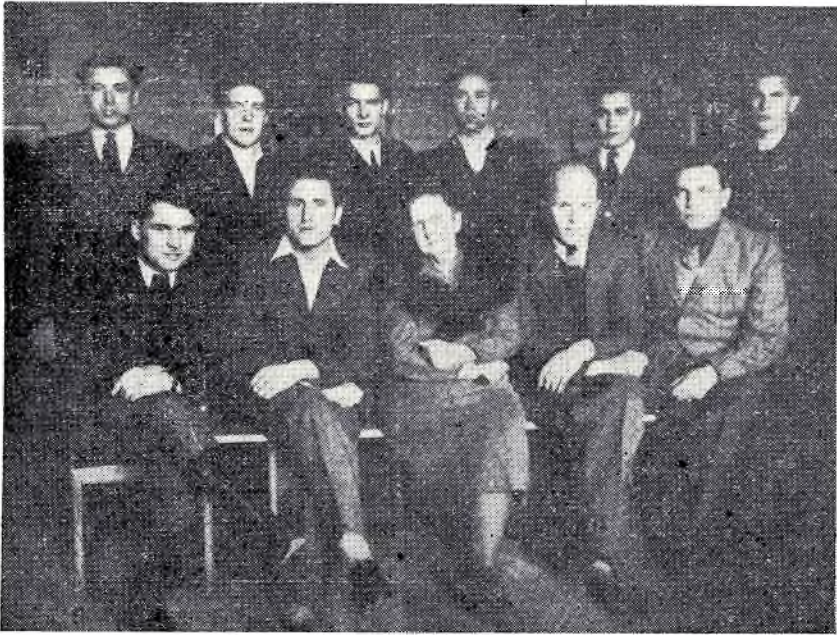
З НАГОДИ ХРИСТОВОГО РІЗДВА І НОВОГО РОКУ

пересилаємо найщиріші побажання всім Союзнякам Філадельфійської округи, усім представницям до Округної Ради, нашій славній Організації СУА, а також нашим дорогим Гостям з Європи, і всім передплатницям Нашого Життя.

**ВЕСЕЛИХ СВЯТ
І ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ**

АННА СИВУЛЯК
предсідателька Округної Ради
Філадельфійської Округи

З Рідного Краю прийшли наші хлопці

Олена Кисілевська серед бійців УПА

Перед кількома днями дістали ми листа з Баварії з датою 18 вересня ц.р. В ньому пишуть: „Уже мали вислати Вам цього листа, аж тут прийшло до нас трохи хлопців з рідного краю. Є між ними три лучні С...кої торговельної школи ютрі Вас знають і мило згадують. Передаю вам їх щирий привіт. Вони щасливо перейшли через Словаччину і Чехію. Прийшло теж трохи дівчат. Всі вони дуже втомлені і виснажені. Майже всю дорогу жили тільки печеною бульбою” а останню зиму теж з лісу майже не виходили до сіл. То й не диво що декого з них прийшло до шпиталю віддати. Однак настрої в них гарний, бадьорий

Так: Це правда. Вони всі такі. Перед моїм виїздом до Канади кілька місяців мала я нагоду прожити під одним дахом з одним відділом членів УПА. Дванадцять молодих юнаків, що теж передістались у повний зброї, такими самими небезпечними шляхами як ці із Лемківщини із Засяння. Простими невишуканими словами, без сліду чванькуватості своїм героїзмом, розповідали вони, які страшні речі переживав наш народ у звязку з виселенням його з прадідньої землі яку її тверді характерні лемки над життям любили. Скільки разів приходилося молодим местникам оборонцям що як дикі соколи перебували по лемківських горах і лісах, спадати несподівано, на вдесьтеро численнішого ворога і зводити в обороні села бій на життя і смерть. І все героїство виходило в їх оповіданнях як річ проста, самозрозуміла. Не вибухала граната підложена під міст, — що ж, зголошується добровільно молодий вістун і підпалює його, хоч знає, що разом з мостом граната розірве і його

Або: Ранив ворог стрільця. Є небезпека оточення, відділ мусить моментально зникнути, „розплистися” І ранений стрілець убиває себе, щоб затримкою біля себе не наразити товариства яке його певно не схотіло б лишити.

І має відвагу так сам себе погубити? — питаю.

Як же ні? На це кожний нас був приготований

Ще одно. Поведінка тих хлопців була сповнена тонкою чемністю. Так начеб вони пережили свої літа в найкращому товаристві, а не днюючи й ночуючи по лісах. Чия це заслуга що в лісі не здичили, у твердому житті самі не ствердили, не спростакуватили? На це провід УПА мав увагу. Попри воєнне ремесло звертали увагу теж на відношення до людей, навіть до чужого населення. Наслідком цього тактовного поведіння, наслідком того що вояки УПА ніколи не грабували населення, не причаєсно до грабунків, навіть польське, мали вони загальну симпатію і підтримку всюди, де їх доля кинула. І не заводили члени УПА жадної „політики” Вони були вояками що боролися рідне населення від кривд і грабунків та нелюдського знущання. Вони були местниками за кривди рідного народу. Були борцями за освободження рідної землі від ворога, борцями за її волю, за її самостійність, і жадної „політики” не знали. За це їм від нас любов і шана.

Олена Кисілевська

ПРАЦЯ ПРОФ. ЗАКРЕВСЬКОЇ

Професор геології Г. Закревська працює над статтею „Геологія України”, що буде вміщена в Українській Енциклопедії, яку готує до друку Наукове Товариство імені Шевченка.

ЖІНКИ У ШПИТАЛІ УПА НА ХРЕЩАТІЙ

Шпиталь на Хрещатій був глибоко в лісі, коло виселеного ще на весні, 1946 року, села Рябого, повіт Лісько, на Лемківщині. Приміщення знаходилось під землею. Все було улажене з великою зручністю. Салля хорих нараховувала 12 ліжок, сполучалась коридорами з операційною салею, з лікарською кімнатою, кухнею та харчовим магазином. Криївка була належно забезпечена водою. Салі були збудовані так що до них доходило денне світло. Хорі крім лікарської опіки мали вигоди й розвагу, включно з чималою бібліотекою та ламповим радіоприймачем.

Довго енкавудисти розшукували криївку шпиталю, про яку довідались від зрадника, але ніяк не могли її знайти. Аж натрапили на скляне віконце, яким доходило денне світло до криївки. Гукають до присутних там, щоб піддавались без бою. Відповіді немає. Вороги засипають криївку гранатами. Друзі бороняться. Відстрілюються з тих кількох автоматів та пістолів, що мають при собі, бо це поранені, хорі та санітарна обслуга, вони не мають при собі ні кулеметів ні крісів.

Серед ворогів знаходиться відважний, що нахиляє голову у віконце, щоб побачити, що діється у криївці. Вистріл прямо в голову цікавому. Години минають. У криївці тиша. Часом чути глухі оклики, потім кілька поодиноких пострілів і знову тиша. Раптом бухнули отворами з криївки клуби диму. Понісся відгомін ще одного пострілу з пістоля і все затихло. На згарищах шпитаю знайшов ворог тільки попів 17 героїв.

Від 1944 аж до цієї події не було на тому відтинку УПА такого щоб відразу полягло стільки людей, та ще таких незаступних: два лікарі, фармацевт, три санітарки, машиністка, кілька поранених і хорих стрільців і працівників з організаційної сітки ОУН. Машиністка це була жінка курінного лікаря Рада, сина Київщини, називалась **Дора**, зразок ідейної, відданої справі підпільниці.

Відповіддю на цей кривавий

ЦЕНТРАЛЯ СУА ОДЕРЖАЛА ВІД 2 ДО 31 ГРУДНЯ, 1948

Пресовий фонд Нашого Життя
Від. 26 Детройт, збірка 20.00
Від. 31 Детройт задекларовані на Конвенції 15.00
Марія Сена, Детройт 3.00
Марія Кукіз, Клівленд, О. 3.00
Катря Тарнавська, Шикаго 3.00
Марія Мойсей, Бруклін 2.00
Кароліна Микитин 2.00
Софія Дацишин, Асторія 1.00
К. Датків, Манчестер, Н.Г. 1.00
К. Струса, Манчестер, Н.Г. 1.00

Фонд "Матері й Дитини"

Окрж. Рада СУА Нью Йорк з віча 447.70
Відділи СУА 21 і 53 Бруклін, з віча 170.00
Від. 27 Питсбург, з віча 189.00
Від. 24 Елизабет, з віча 50.00

На європейських делегаток

Від. 41, Филад. з каси 25.00
Від. 42, Филад. з каси 50.00
Від. 42, Фила. датки член. 27.00
Кат. Берків, Санісайд, Н.Й. 5.00

Передплати прислали

Теодозія Стельмах, Детройт 10
Олена Штогрин, Филад. 10
Марія Буцяк, Манчестер 8
Анна Сивуляк, Філадельфія 4
А. Кульчицька, Філадельфія 4
Іванна Бенцаль, Бронкс 3
Олена Журибіда, Филад. 2
Анастасія Мех, Дірборн 2
А. М. Демянишин, Пембіна, Н. Д. 2

Анна Гнатюк, Елизабет 2
Анна Снайчук, Боффало 2
Стефа А. Грицко, Нью Йорк 2
Марія Головата, Филад. 2
По 1 передплаті: Марія Кукіз 2
Софія Дацишин, Марія Мойсей, Сестрицтво прав. катед церкви, Винніпег, Ман., Катер Вічорек, Олена Школяр, Анастасія Лехів, Ярослава Кіналь Марія Селінська, Анна Брудна Карол. Микитин, С. Слободюк Кат. Тарнавська, Е. Серединська, Марія Бабяк.

злочин був бій УПА 1 квітня, 1947, на дорозі Балигород-Тісна, на тому самому місці де колись забито польського генерала Кароля Сверчевського, з тою самою групою, що ліквідувала шпиталь на Хрещатій. Там полягли 7 ворожих офіцерів і 33 бійців. Від полонених довідались подробиць про шпиталь на Хрещатій.

Такі скупі відомості зо звітів вояків УПА. Вони доказують, що в героїчній боротьбі за волю нашої батьківщини тинуть пліч-об-пліч з мужчинами також наші жінки. МБД

МИХАЙЛО Ф. НАСЕВИЧ

Перший Український
ПОГРЕБНИК
на Філадельфію й околицю

MICHAEL F. NASEVICH
N.E. Cor. Franklin & Brown
PHILADELPHIA, PA.

Tel. MARKET 1320

Обслуга в день і ночі

Phone: POPlar 5190

EMIL KULCHUSKY

NOTARY PUBLIC

REAL ESTATE INSURANCE

2231 Fairmount Ave.
PHILADELPHIA 30, PA.